

نمره :	زمان شروع آزمون :	تاریخ امتحان :	پایه : دوازدهم	آموزش و پرورش ناحیه ۲ دبیرستان قدس
	مدت امتحان : ۹۰ دقیقه	امتحان درس علوم و فنون	رشته : انسانی	سال تحصیلی ۹۹ - ۴۰۰ نوبت اول دی ۹۹
امضا :	نام دبیر :	کلاس : ۳۰۱	نام خانوادگی :	نام :

ردیف	شرح سوالات	بارم
الف	بخش یکم: تاریخ ادبیات	۲
۱	صحيح يا غلط بودن جملات زیر را مشخص کنید. ((به ازای هر مورد ۰/۲۵)) (۱) «صبای کاشانی»، مثنوی «گلشن صبا» را به تقلید از، خمسه نظامی سروده است. (۲) اولین کسی که در ایران، به نوشتن نمایشنامه فارسی پرداخت، «میرزا آقاخان کرمانی» بود.	۰/۵
۲	گزینه درست را از داخل کمانک انتخاب کنید. ((به ازای هر مورد ۰/۲۵)) (۱) ترجمه آثار اروپایی در ایران، با تأسیس چاپ خانه، در زمان (فتحعلی شاه - ناصرالدین شاه - محمد علی شاه) آغاز شد. (۲) مهم ترین اثر میرزاده عشقی، نمایشنامه منظوم (قرن بیستم - داستان باستان - ایده آل) است.	۰/۵
۳	جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید. ((به ازای هر مورد ۰/۲۵)) (۱) مجموعه آثار منظوم و منثور «نشاط اصفهانی»، با عنوان باقی مانده است. (۲) انجمن ادبی خاقان، به ریاست در تهران، تشکیل شد.	۰/۵
۴	به سوالات زیر، پاسخ کوتاه دهید. ((به ازای هر مورد ۰/۲۵)) (۱) «محمد تقی بهار» به چه سبکی شعر می سرود؟ (۲) «علی اکبر دهخدا» در استانبول کدام روزنامه را منتشر می کرد؟	۰/۵
ب	بخش دوم: سبک شناسی	۲
۵	صحيح يا غلط بودن جملات زیر را مشخص کنید. ((به ازای هر مورد ۰/۲۵)) (۱) «ادیب الممالک» برخلاف «ملک الشعراء بهار»، با آگاهی از سنت های ادبی به زبان پرصلاحت گذشته، وفادار ماند. (۲) در دوره بیداری، «عارفانه سرایی» و «غزل گوئی»، کارایی خود را از دست داد و این از ویژگی های ادبی این دوره است.	۰/۵
۶	گزینه درست را از داخل کمانک انتخاب کنید. ((به ازای هر مورد ۰/۲۵)) (۱) از بارزترین ویژگی های ادبیات دوره بیداری (تعلیم و تربیت جدید - قانون مداری- توجه به مردم) است. (۲) (آزادی - وطن - غرب گرایی) جزء شاخص ترین درون مایه های شعر عصر بیداری نیست.	۰/۵
۷	جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید. ((به ازای هر مورد ۰/۲۵)) (۱) بسیاری از نثر های دوره بیداری به ویژه نثر داستانی، به موضوع می پردازد. (۲) اکثر نویسندگان دوره بیداری، داستان را مطابق می نوشتند.	۰/۵
۸	به سوالات زیر، پاسخ کوتاه دهید. ((به ازای هر مورد ۰/۲۵)) (۱) از شاخه های ارزنده ای که در نثر عصر بیداری چشم نواز است، چیست؟ (۲) مفهوم «آزادی» در شعر دوره بیداری، مترادف با چیست؟	۰/۵
ادامه	پایان صفحه اول	۴

ردیف	ادامهٔ سوالات	بارم
ج	بخش سوم: موسیقی شعر	۶
۹	درکِ خوش آهنگی و دل نشینی موسیقی شعر، به تربیتِ هوش و موسیقایی و ما وابسته است.	۱۲۵
۱۰	امکان حذفِ همزه در کدام یک از گزینه های روبه رو، وجود ندارد؟ (۱) شبِ آرام (۲) شبِ آویز	۱۲۵
۱۱	در تقطیع واژهٔ « کوره » (_ _) ، به صورتی که در داخلِ کمانک آمده است ، کدام « مصوّتِ کوتاه » ، « بلند » تلفّظ شده است؟ الف) کسرهٔ اضافه ب) نقشِ نمای اضافه ج) ضمهٔ عطف د) مصوّتِ پایانِ کلمه	۱۲۵
۱۲	« مصوّتِ بلند / و / » در کدام یک از کلماتِ زیر، ممکن است، کوتاه تلفّظ شود؟ الف) بو ب) سو ج) جو د) رو	۱۲۵
۱۳	« مصوّتِ بلند / ی / » در کدام یک از کلماتِ زیر، کوتاه نیست؟ الف) بیا ب) زیبا ج) عامیانه د) سیاست	۱۲۵
۱۴	در تعیینِ مرزِ پایه ها و نیز دسته بندیِ هجاها (نشانه های هجایی) ، نظمِ بر ترجیح دارد.	۰/۵
۱۵	نظمِ ناهمسان: « مُسْتَفْعِلُ مُسْتَفْعِلُ مُسْتَفْعِلُ مُسْتَفَّ » چیست؟	۰/۵
۱۶	تقطیع مثال های زیر، به صورتی که بین کمانک تقطیع شده است، با کدام اختیاراتِ شاعری مطابقت دارد؟ (۱) درختِ دوستی (_ U _ _ U) : (ب) تو گفتی (_ _ _) :	۰/۵
۱۷	با خوانشِ درستِ بیت ها و درکِ پایه های آوایی هر بیت ، مشخص کنید که وزنِ کدام بیت همسان و کدام بیت ناهمسان است. (۱) بی همگان به سر شود بی تو به سر نمی شود داغ تو دارد این دلم جای دگر نمی شود (۲) باز این چه شورش است که در خلقِ عالم است باز این چه نوحه و چه عزا و چه ماتم است	۰/۵
۱۸	کدام یک از بیت های زیر، بر وزنِ « مفتعلن فاعلات مفتعلن فَع » می باشد؟ (۱) آنکه مرا آرزوست دیر میسر شود وین چه مرا در سرست عمر در این سر شود (۲) بر سر آنم که گر ز دست برآید دست به کاری زخم که غصه سر آید	۰/۵
۱۹	نشانه های هجایی کدام یک از دو بیتِ زیر را ، می توان به دو صورت ، بُرش زد؟ پس از تشخیص، وزنِ آن را بنویسید. (۱) تاکی به تمنای وصال تو یگانه مردم بدم زنده شدم گریه بدم خنده شدم (۲) اشکم شود از هر مژه چون سیل روانه دولتِ عشق آمد و من دولتِ پاینده شدم	۰/۵
۲۰	پس از تقطیعِ هجایی بیتِ زیر، اختیارِ شاعریِ زبانی به کار رفته در آن را مشخص کنید. ** ز دو دیده خون فشانم، ز غمت شب جدایی چه کنم؟ که هست این ها گل باغِ آشنایی **	۱۷۵
ادامه	پایان صفحهٔ دوم	

ردیف	ادامهٔ سوالات	بارم								
۲۱	بیت زیر را تقطیع کنید. سپس وزن و نشانه های هجایی آن را به صورت ۳ تا ، ۴ تا ، ۴ تا و ... در جدول بنویسید. ** یک دست جام باده و یک دست جعد یار رقصی چنین میانه میدانم آرزوست **	۱								
	<table border="1"> <tr> <td>پایه های آوایی</td> <td>.....</td> <td>.....</td> <td>.....</td> </tr> <tr> <td>وزن</td> <td>.....</td> <td>.....</td> <td>.....</td> </tr> </table>	پایه های آوایی	وزن	
پایه های آوایی							
وزن							
۵	بخش چهارم: زیباشناسی	۶								
۲۲	صحيح يا غلط بودن جملات زیر را مشخص کنید. ((به ازای هر مورد ۰/۲۵)) (۱) در آرایهٔ « لَفَّ و نَشْر » ، شاعر گاه تعیین می کند که هریک از توضیحات یا افعال « نَشْر » به کدام یک از امور ذکر شده در لَفَّ ، ربط دارد. (۲) در بیت : « چون جوابِ احمق آمد خامشی / این درازی در سخن چون می کشی؟ » ، مولوی مَثَلِ معروفی را تضمین کرده است.	۰/۵								
۲۳	از میان آرایه های زیر ، کدام آرایه ها در حوزهٔ « آرایه های بدیع معنوی » جای می گیرند؟ ((ترصیع - ایهام - حسن تعلیل - تشبیه))	۰/۵								
۲۴	در بیت زیر « تلمیح » را بیابید و در مورد آن توضیح دهید. ** حرفی است این که خضر به آب بقا رسید زین چرخ دل سیه دم آبی ندید کس **	۰/۵								
۲۵	در بیت زیر آرایهٔ « مراعات نظیر » ، بین کدام واژه ها، ایجاد شده است؟ مشخص کنید. ** هر چه رفت از عمر، یاد آن به نیکی می کنند چهرهٔ امروز در آیینۀ فردا خوش است **	۰/۵								
۲۶	در بیت : « خیز تا خاطر بدان ترک سمرقندی دهیم کز نسیمش بوی جوی مولیان آید همی » : (۱) قسمت تضمین شده را نشان دهید. (۲) حافظ، مصراعى از کدام شاعر را تضمین کرده است؟	۰/۵								
۲۷	در عبارت زیر ، آرایهٔ تضمین را بیابید و ارتباط آن را با قسمت های دیگر نوشته بیان کنید. ** گفت : غالب اشعار او در این زمین به زبان پارسی است ، اگر بگویی به فهم نزدیک تر باشد. « كَلَّمَ النَّاسَ عَلَى قَدْرِ عَقُولِهِمْ. » «	۰/۵								
۲۸	در بیت زیر، « لَفَّ و نَشْر » را بیابید و نوع آن را مشخص کنید. ** دل و کشور جمع و معمور باد ز ملک پراکندگی دور باد **	۰/۵								
۲۹	در عبارت زیر، آرایهٔ تضاد را مشخص کنید. زمین را ز آسمان نثار است و آسمان را از زمین غبار.	۰/۵								
۳۰	فرق « متناقض نما و تضاد » را با یک مثال ساده بیان کنید.	۰/۵								
۳۱	در کدام بیت زیر، آرایهٔ « متناقض نما » وجود دارد؟ آن را توضیح دهید. (۱) زدیم در خم زلف گره گشای تو چنگ که مفلسیم و نداریم هیچ دست آویز (۲) با من آمیزش او الفت موج است و کنار روز و شب بامن و پیوسته گریزان از من	۰/۵								
ادامه	پایان صفحهٔ سوم									

ردیف	ادامهٔ سوالات	بارم
۳۲	هریک از آرایه های زیر را، در مقابل یکی از ابیات متناسب با آن بنویسید. «متناقض نما - تلمیح - تضمین - لف و نشر»	۱
	<p>(۱) به شهر عشق منم شهریار و چون حافظ (۲) چندان که می بینم جفا امید می دارم وفا (۳) گفتم که کفر زلفت گمراه عالمم کرد (۴) عشق کوتا گرم سازد این دل رنجور را</p> <p>منم که شهره شهرم به عشق ورزیدن. چشمانت می گویند لا ابروت می گوید نغم گفتا اگر بدانی هم اوت رهبر آید در حریم سینه افروزد چراغ طور را</p>	
۵	بخش پنجم: تحلیل و نقد شعر و نثر	۴
۳۳	با توجه به سرودهٔ زیر به پرسش ها پاسخ دهید. (۱) از ملک ادب حکم گزاران همه رفتند (۲) داغ است دل لاله و نیلی است بر سرو (۳) یک مرغ گرفتار در این گلشن ویران (۴) خون بار، بهار از مژه در فرقت احباب	۲
	«ملک الشعراى بهار»	
	(۱) دو ویژگی فکری شعر را بیان کنید. (۱) (۲)	۰/۵
	(۲) بیت دوم را از نظر آرایه های بدیع معنوی، بررسی کنید. (۲ مورد) (۱) (۲)	۰/۵
	(۳) در بیت سوم یک «استعاره» نشان دهید و بنویسید کدام واژه «ایهام» دارد. استعاره:	۰/۵
 ایهام:	۰/۵
	(۴) در بیت چهارم، «ان» در «بهاران» نشانه چیست؟ و «احباب» به چه معناست؟ ان: احباب:	۰/۵
۳۴	با توجه به سرودهٔ زیر به پرسش ها پاسخ دهید. ((به ازای هر مورد ۰/۲۵ نمره)) (۱) دوش می گفت این سخن دیوانه ای بی بازخواست (۲) عاقلی گفتا که از دیوانه بشنو حرف راست (۳) مملکت از چارسو در حال بحران و خطر (۴) با چنین دستور، این رنجور مهجور، از شفا است (۵) هیچ دانی قصد قاطرچی در این هنگامه چیست (۶) مقصد او، ساعت است و کیف و زنجیر طلاست	۰/۵
	«سید اشرف الدین گیلانی»	
	زبان سرودهٔ شعر ملک الشعراى بهار ((شعر بالا)) با شعر سید اشرف الدین گیلانی مقایسه کنید. (۲ مورد)	
	(۱) (۲)	
۳۵	متن زیر را بخوانید و به سؤالات پاسخ دهید. «باری، چه درد سر بدهم؟ آن قدر گفت و گفت و گفت، تا ما را به این کار واداشت. حالا که می بیند آن روی کار بالاست، دست و پایش را گم کرده، تمام آن حرف ها یادش رفته. تا یک فرآش قرمزپوش می بیند، دلش می تپد. تا به یک ژاندارم چشمش می افتد، رنگش می پرد.» (۱) از نظر ویژگی های زبانی دورهٔ بیداری را بررسی کنید. (۴ مورد) (۱) (۲) (۳) (۴)	۱
	(۲) دو کنایه در متن نشان دهید. (۱) (۲)	۰/۵
	** (موفق و سربلند باشید)**	